

Velký bratr a my

29.září 2005 Ivan Langer

Plná čtvrtina české populace pravidelně v televizi sleduje dva tucty nešťastníků, kteří se bez stálého dohledu kamer nemohou ani vysprchovat. Celosvětový fenomén reality show tedy konečně, i když s obvyklým zpožděním, dorazil také k nám.

On-line přenos z cizích ložnic by byl ještě před několika lety označován za učebnicový příklad voyaerství a exhibicionismu. Tedy dvou sexuálních úchylek. Dnes je všechno jinak. Dnes je nepřetržité skupinové šmírování bráno jako vítaná příležitost pobavit se na cizí účet. Všichni se tak stáváme příslovečnými orwellovskými „velkými bratry“. A vůbec nám to nevadí. Naopak, mnozí z nás jsou tím přímo nadšeni.

Ale pozor. Nemělo by nám unikat, že zatímco se bavíme šmírováním několika exhibicionistických jedinců, jsou i ti nejucudnější z nás denně objektem soustavného sledování. Málokdo z nás to ví. A ještě méně z nás tuší, kdy a kde všude takovým objektem skrytých kamer a odposlouchávání telefonátů vlastně je. Na našich ulicích stále přibývají kamerové systémy, které budou za pár let schopny zaznamenat naši celodenní pouť. To samé platí o mobilních i pevných linkách. Skenují se naše účty. Chystá se sledování internetu, přechovávání záznamů telefonátů. A koneckonců, co jiného než šmírování jsou majetková přiznání? Ne, není to strašení, ani vyvolávání duchů z dob dávno minulých, kdy nikdo z nás nevěděl dne ani hodiny. To je reality show dnešních dnů. Show, ve které jsme my sami hlavními aktéry. Naším „velkým bratrem“ pochopitelně není nikdo jiný než stát. Stát ve všech možných moderních podobách.

A ne dosti na tom. Dnes si můžeme být stále ještě jisti, že je pár výsostných vod, kam se kamery ani další obludné šmírovací vynálezy zatím nedostanou. Věźme ale, že každý den stovky lidí pracují na tom, aby taková výsostná území zmizela. Na zakázku našich vlád, a tedy na úkor našich peněz, pochopitelně. Mohlo by se říci, že doba je holt taková. Terorismus, organizovaný zločin jsou všude okolo nás. Je ale třeba se ptát, zda mezi námi není mnoho takových, kteří by stát ve „velkého bratra“ proměnili i tehdy, kdyby žádný terorismus ani mezinárodní zločin neexistoval. Každý další ústupek od ochrany našeho soukromí dělejme jen tehdy, když je to opravdu nezbytné. Nenaletme těm, kdo by nás po šestnácti letech chtěli mít opět přečtené. A neskočme na špek těm, kterým je televizní reality show málo a nejraději by v našich ložnicích, peněženkách, na našich účtech a v našich telefonech o sto šest a legálně rejčili pořád.